

Vi mimede herbariet med danskfaget

Fire økokritiske eksperimenter i læreruddannelsens danskfag

LARS ARNDAL, RIKKE PLATZ CORTSEN, CAROLINE QVARFOT OG SØREN RIIS, LEKTORER PÅ KØBENHAVNS PROFESSIONSHØJSKOLE

Den aktuelle bæredygtighedsdagsorden har rejst spørgsmålet om, hvordan danskfaglige kernepraksisser kan bidrage til bæredygtighedsfeltet. I et udviklingsarbejde på læreruddannelsen på Københavns Professionshøjskole undersøgte vi dette sammen med vores lærerstuderende i fire af hinanden uafhængige eksperimenter, som vi præsenterer i artiklen. Først handler det om *læsning og kreativ skrivning fra et ikke-menneskeligt perspektiv*, så er fokus på *analyse af økokritisk sprog*, dernæst beskrives et eksperiment med *kreativ bearbejdning af sproget om naturen*, og til sidst præsenteres *genreskrivning* med afsæt i billeder med bæredygtighed som motiv.

Eksperimenterne med økokritiske undersøgelser i og med tekster gør det klart, at bæredygtighedsundervisning ikke alene er eller bør være et anliggende for naturfagene. At arbejde med bæredygtighed handler også om at finde nye måder at tænke på og nye måder at ytre sig på.

Udviklingslaboratorier med bæredygtighed og økokritik

Igennem de seneste år er bæredygtighed kommet på den uddannelsespolitiske dagsorden. Både som et felt, som elever, studerende, lærere og undervisere er optaget af, og som et specifikt krav til uddannelserne. I læreruddannelsen er bæredygtighed rykket helt frem i formålet, idet den “skal forberede de studerende til at virke aktivt, selvstændigt og ansvarligt i udvikling af folkeskolen i henhold til folkeskolens formål og i et demokratisk og *bæredygtigt* perspektiv” (UFM, 2023, vores fremhævnings). Dette nye felt har naturligt rejst spørgsmålet om, *hvordan* man arbejder med bæredygtighed på læreruddannelsen. I et udviklingsarbejde på Københavns Professionshøjskole har vi forsøgt at give nogle bud på det i undervisningsfaget dansk.

Vi valgte i udviklingsarbejdet at sætte fokus på økokritik pga. af de økokritiske strømninger i den nyeste litteratur, med forfattere som fx Theis Ørntoft *Digte 2014* (2014), Charlotte Weitze *Rosarium* (2021) eller Christian Yde Frostholt *Træmuseet* (2018), og fordi der har etableret sig et teorifelt om økokritik.

Definitiv læner vi os op ad Per Svelstads indkredsning af økokritikkens fagdidaktiske muligheder fra introduktionen til nærværende temanummer: “Økokritikken opnar for å integrere fagspecifikk undervisning i fyrstespråksfaget med berekraftrelevante tilnærmingar. Dette gjeld særleg skjønnlitterær lesing og fortolking.” (Svelstad, 2025, s 7).

Vi ligger også i slipstrømmen af økokritikkens tredje bølge (Gladwin, 2017), hvor arbejdet med at forstå samtidens aktuelle temaer og problemstillinger, som fx den globale opvarmning eller tildeling af *agency* til dyr og planter, åbner for at arbejde med nye perspektiver på litteratur. Det handler om et blik for menneskets globale indflydelse og dominans; og muligheden for at perspektivforskyde, så mennesket og kloden kan indtage andre positioner end de traditionelt antropocentriske i litteratur og sprog. I det perspektiv er økokritik et relativt bredt felt, der “... fokuserer på de æstetiske udtryk, sociale betydninger, kontekster, beslægtetheder og kontrapunkter i de kulturelle praksisser, der fører til økologisk sammenbrud og modstandsdygtighed” (Lousley, 2020, vores oversættelse).

Nogle mener, at det er relevant at tale om en særlig form for økoliteracy (Elf et al., 2022), der beskæftiger sig med, hvordan vi bruger sproget i vores omgang med økologiske spørgsmål. De aktuelle dagsordener, med klimakrise, arters uddøen og udfordringerne med at skabe bæredygtige løsninger, aktualiserer spørgsmålet om: “(...) hvordan elever i skolen kan lære om forbindelser mellem miljø og mennesker – om hvordan miljø og natur spiller sammen med sociale, kulturelle, teknologiske og infrastrukturelle systemer og skaber en samlet økologi” (Elf et al., 2022). At arbejde med økologiske spørgsmål er ikke bare et anliggende for naturfagene. Måden, vi bruger sproget og kommunikerer på, skal også omtænkes.

I det følgende præsenterer vi fire forskellige eksperimenter med økokritik i læreruddannelsens danskfag, som vi har udviklet sammen med vores studerende: 1) Kreativ læsning og skrivning – hvad vil naturen? 2) At få øje for sprog – en vej mod økoliteracy. 3) Kreativt sprog om naturen – et poetisk herbarium. 4) Genreskrivning – billeder af natur i andre rammer.

Eksperiment 1: Hvad vil naturen?

“(...) det første kendetegn ved klimalitteraturen er, at den på en ny måde interesserer sig for klimaets og naturens rolle og værdi samt menneskets indlejring i vores ikke-menneskelige omgivelser” (Gustafsson, 2020, s. 25). Inspireret af disse tanker arbejdede vi med et perspektivskifte fra menneske til natur. Kunne vi designe danskundervisning, så de studerende fik blik for naturens perspektiv, og kunne det nuancere vores forståelse af menneske og natur – og deres sammenflettede væren? Vi designede derfor en intervention, der eksperimenterede med at indtage en position, som ikke er menneskets, ved at anvende klassiske danskdiscipliner som litteratursamtaler, faktuel research, fagtekstlæsning og kreativ skrivning.

Vi læste Siri Ravn Hjelm Jacobsens *Havbrevene* (2018), fordi det er en tekst, der på radikal vis indtager naturens perspektiv ved at være en brevveksling mellem Atlanterhavet og Middelhavet, hvor menneskene refereres til som mere eller mindre ubetydelige kryb, og en omfattende havstigning på kloden er det ønskværdige endemål. Gennem en litteratursamtale undersøgte vi karaktererne i teksten og diskuterede med afsæt i Gustafssons tekst, hvordan en opmærksomhed på naturen *fra naturens perspektiv* udfordrede vores måde at forstå klimakrise og menneskets forhold til naturen. Derpå trak de studerende et naturfænomen, som de skulle researche og derefter skrive en kort tekst fra fænomenets perspektiv i jeg-form. Eneste betingelse var, at det skulle være en kommunikation (brev, facebookopslag, kronik etc.) til nogle andre (naturfænomener, mennesker, dyr, planter etc.). Spørgsmålene til de studerende lød: Er der nogen spændende historier om dit naturfænomen? Hvad er menneskers og dyrs relationer til det? Hvad *vil* dit fænomen?

De studerende skrev teksterne derhjemme og præsenterede dem efterfølgende i undervisningen, hvor vi diskuterede, hvad skrivningen havde gjort ved dem. Hvad sker der, når teksten indtager naturens perspektiv og fortælleren IKKE er et menneske eller et antropomorferet dyr? I de studerendes version er Schwarzwald godt træt af menneskene fra den nærliggende by Todtnauberg,

mens gletsjeren Sermeq Kujalleq bekymrer sig om sin skrumpende storhed, og klippeformationen Uluru harcelerer over at skulle lægge ryg til menneskenes renderi og selfiekultur.

” **Hvad sker der, når teksten indtager naturens perspektiv og fortælleren IKKE er et menneske eller et antropomorfiseret dyr?**

De studerende oplevede det som både sjovt og udfordrende at skulle skifte perspektiv, og enkelte blev så optagede af deres naturfænomener, at de havde svært ved at stoppe deres research. I skolen kan forløbet dels bruges til at understøtte elevernes arbejde med kreativ skrivning, dels skærpe deres forståelse for forskellige typer af natursyn og udsigelsespositioner.

Havbrevene som økokritisk litterært værk var også en del af eksperiment nummer 2, der dog bevægede sig fra fortællerforhold til detaljer i sproget.

Eksperiment 2: At få øje for sprog – en vej mod økoliteracy

Erfaringsmæssigt er det en hurdle for danskstuderende på læreruddannelsen at få øje på sprogets form i tekster. Selv når det drejer sig om fiktive tekster, tenderer de studerende til at fokusere på tekstens indhold. I literacy-undervisningen handler det derfor i høj grad om at styrke de studerendes forståelse af den sproglige forms betydningsdannelse.

Her er der et oplagt tilknytningspunkt til arbejdet med bæredygtighed. I en del forskning (Gustafsson, 2020; Morton, 2009; Gregersen, 2022) om bæredygtighed og klima er det en vigtig pointe, at et ændret forhold mellem menneske og natur skaber et “behov for en ny grammatik”, fordi det “er vigtigt, at vi ikke kun forholder os til hvad vi siger, men også hvordan og med hvilke ord og virkemidler vi siger det” (Gregersen, 2022, s. 125).

” **Et ændret forhold mellem menneske og natur skaber et “behov for en ny grammatik”.**

Afsættet for eksperimentet var derfor dobbelt: På den ene side skulle de studerende gennemføre en induktiv undersøgelse af sproget i en stribe økokritiske tekster. På den anden side skulle de gennem dette induktive arbejde styrke deres opmærksomhed på sprogets formside og gradvist udviklet et fagsprog.

Arbejdet var organiseret i grupper. Hver gruppe fik udleveret en tekst, men fik ikke forfatter og titel at vide. Vi ville gerne undgå, at de gik i gang med at google! Tanken var, at de *selv* skulle arbejde med sproget i teksterne. Teksterne var bl.a. et digt fra Theis Ørntofts *Digte 2014*, et uddrag fra Charlotte Weitzes *Rosarium* og *Havbrevene*.

De studerende arbejdede i tre trin: Først læste de individuelt teksten og markerede steder, hvor de fandt sproget usædvanligt. Derefter blev de bedt om at læse teksten op for hinanden og fremhæve de markerede steder. På baggrund af stederne blev de dernæst bedt om at “undersøge de udvalgte steder sprogligt og prøve at beskrive de sproglige træk, der kendetegner stederne, med faglige sprogbegreber”. De studerende var generelt enige om, hvor sproget var usædvanligt. Men de savnede i starten et fagligt vokabular til at beskrive stederne sprogligt.

Da de efterfølgende blev stilladseret med sproganalytiske begreber fra en teoretisk tekst (Gustafsson, 2020), blev deres sproglige beskrivelser mere udfoldede og nuancerede. Gustafsson peger bl.a. på, at den økokritiske litteratur bryder med normal syntaks og skaber nye metaforer. Nogle af disse ændringer havde de studerende fået øje på i deres første gennemlæsning (uden dog nødvendigvis at have anvendt faglige begreber til at beskrive det), andre kunne de på baggrund af den teoretiske tekst udpege i deres anden gennemlæsning. I starten undrede de sig fx over de skiftende udsigelsespositioner i Lars Skinnebachs *Øvelser og rituelle tekster* (2011). Efter at have læst om den økokritiske litteraturs decentrerede syntaks kunne de beskrive det mere præcist som pronominale glidninger.

De studerende fik altså styrket både deres generelle forståelse af sprogets formside og fik øje på konturerne af et økokritisk sprog. Denne dobbeltbevidsthed kan de tage med, når de i skolen fremover skal gennemføre literacy-undervisning. Derigennem kan de styrke elevernes forståelse af, at måden, vi taler om naturen, ikke er lige gyldig.

Eksperiment 3: Et poetisk herbarium

I vores tredje eksempel lavede de studerende herbarier og skrev poetiske tekster til. Udgangspunktet for forløbet var biodiversitet, og vi ønskede at undersøge, hvilken betydning det har, at mange af os ikke kender navnene på de planter, der vokser i den danske natur – planter, som måske endda er truede af udryddelse.

I danskfaget bruger vi sproget til at forbinde os til og forstå verden med. Som det påpeges af Per Esben Myren-Svelstad er ”dyr, natur og andre ikke-menneskelege element [ikke] berre symbol; dei seier oss noko konkret om korleis menneske forstår omverda gjennom språkkunst” (Svelstad, 2025, s. 11). Men hvad gør det mon ved vores forbindelse til naturen, at vi ikke har et sprog for den? Kan vi fx forholde os til at miste en art, som vi ikke kender navnet på?

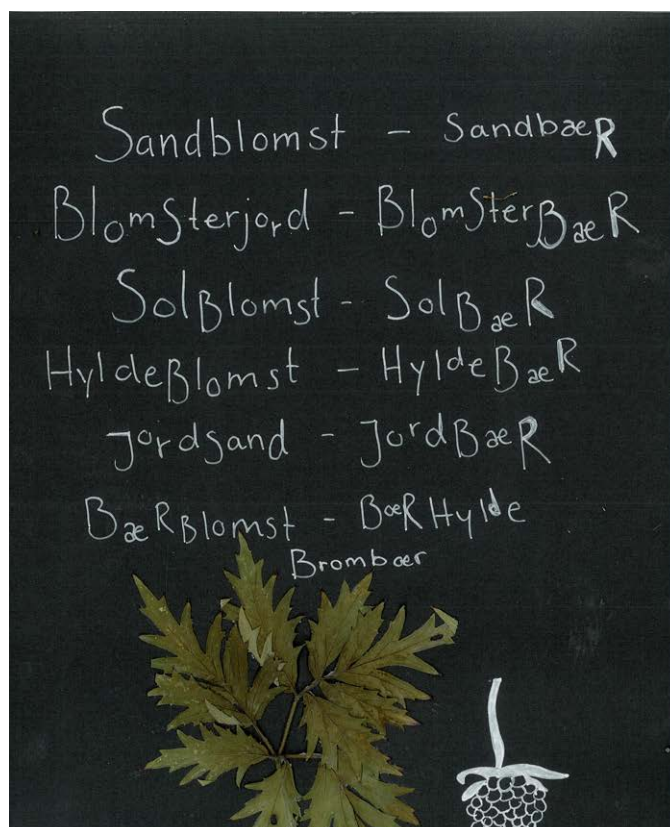
I projektet var vi inspireret af genren herbarium, som inden for naturvidenskaben er en måde at kategorisere planter på ved at indsamle forskellige arter og skrive optegnelser over deres kendetegn, familie, findested osv. I undervisningen ville vi lave vores egne herbarier, og de studerende fik derfor til opgave at finde og navngive planter og blomster. I stedet for at skrive fagtekster, som i de klassiske herbarier, ville vi dog skrive poetiske tekster med udgangspunkt i de nye ord, som vi tilegnede os ved at lære planternes navne at kende. Planterne pressede de studerende hen over et par måneder mellem avispapir og siderne i tunge bøger.

I undervisningen medbragte alle studerende deres pressede planter, men i stedet for at spørge: ”Hvilken familie tilhører denne blomst?” spurgte vi: ”Hvordan lyder dens navn? Hvad rimer det på? Hvad får disse ord os til at tænke på? Hvilke plantnavne ser smukke ud sammen?” Ved at kombinere indsamling og presning af blomster med denne opmærksomhed på sproget skabte vi de poetiske herbarier.

I undervisningen arbejdede vi i to dele: I første del lavede vi poetisk opvarmning, hvor vi afprøvede forskellige simple rammer og modeller for poetiske tekster. De studerende arbejdede med sammensatte ord, hvor nye konstellationer af ord skabte nye udtryk. Vi lavede også ordlister, hvor vi legede med hierarkier, kategorier og allitteration inspireret af Birgitte Krogsbøl og Kamilla Wichmanns *Den fnuggede himmel-pop-trompet* (2018). Pointen med den poetiske opvarmning var, at de studerende fik simple redskaber til at gribe deres poetiske tekster an med.

I anden del af undervisningen skulle de poetiske herbarier skabes, og her arbejdede de studerende mere eksperimenterende og afprøvende med både tekster og planter. Opgaven var at skabe værker, som mimerede et traditionelt herbarium, men som ved hjælp af poesi og nye opfindsomme måder at kategorisere planterne på skulle fremstå som en æstetisk tekst snarere end en fagtekst. Det var både en interessant og udfordrende øvelse.

I eksemplet herunder har en gruppe studerende arbejdet med blade fra bærbuske og kombineret plantenavnene med de to nye ord 'sand' og 'blomster', som i kombination skaber en pudsigt og humoristisk ordliste (billede 1).

Billede 1: Et eksempel på et poetisk herbarium produceret af de lærerstuderende.

I et andet eksempel har en gruppe studerende kategoriseret planterne efter, hvor behagelige de ville være at ligge på – nærmere bestemt at dyrke elskov på – og dernæst efterlignet layoutet i et botanisk opslagsværk. Nærlæser man teksterne, gemmer der sig dog små brudstykker af narrativer snarere end fagtekster.

UNDERLAG TIL ELSKOV I DET FRI

1. Anemone, skov tur i april 2. Vintergræk, kom for tidligt 3. Skarnshyde, den første gang 4. Bellis 5. Kællingetand
6. Bidende ranunkel, sommeren 2020 med din onkel 7. Krokus 8. Erantia, golden shower 9. Aketjce,
10. Clematis 11. Forglemmigej 12. Lavendel, duftede godt 13. Tidsel, fuser 14. Snerte, kvælende omfavelse
15. Skolt kavalier, rank 16. Portugisisk vejkants blomst, te amo

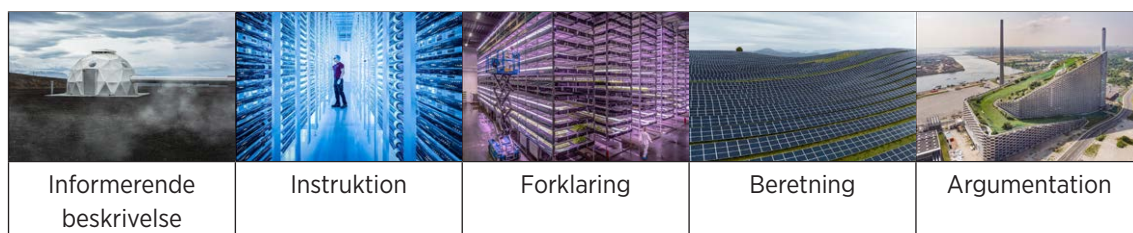
Billede 2: Et eksempel på et poetisk herbarium produceret af de lærerstuderende.

Hvad gør det ved os at tage nye plantenavne i vores mund og behandle de ord med danskfagets logikker snarere end med naturfagernes logikker? I vores eksperiment skabte det, udover snakke om biodiversitet og rødlistor over truede arter, en sproglig legeplads, som åbnede for samtaler om, hvad lyrik egentlig er, og hvad danskfagets metoder går ud på.

Eksperiment 4: Billeder af natur i andre rammer

Værkerne i de poetiske herbarier blev sat i rammer og hængt op som æstetiske objekter, og billeder kan naturligvis sættes i rammer, det gør man tit. Men hvordan kan billeder metaforisk set *være* rammer for et arbejde med at skrive bæredygtighedstekster? Det var endnu en udfordring, vi havde sat os for at undersøge i vores projekt. Vi var også interesserede i at se, om billeder, der adresserer bæredygtighedsproblemer, inviterer til at bruge skriftsproglige genrer anderledes, end vi er vant til, og hvordan sådanne billeder kan indgå i et læremiddel med fokus på skriveudvikling.

Med udgangspunkt i teorien om kombinatorisk kreativitet (Boden, 2004), som genereres, ved at man kombinerer kendte idéer på nye måder, parrede vi billeder fra Simone Tramontes projekt *Net-Zero Transition* (Tramonte, 2023), en billedserie til World Press Photo, med genreskrivning for at se, hvad der kom ud af det. Konkret blev de studerende bedt om at vælge en kombination af et billede og en genre taget fra Johansson & Sandell Rings model over genrefamilier i deres bog *Lad sproget bære* (Johansson & Sandell Ring, 2014) (se billede 3).

Billede 3: Billeder fra projektet *Net-Zero Transition* (Tramonte, 2023) og genrefamilier.

Resultatet blev en skriveopgave, hvor de studerende skulle prøve at fremstille forskellige eksempeltekster til et genrearbejde med udgangspunkt i billederne. Det bærende princip var, at ethvert billede kunne kombineres med enhver genrefamilie – og at skriveren på den måde kunne lege med både billedfortolkning og (frigørelse fra) genrekonventioner. Det var en leg med modaliteter og deres måder at kommunikere på, dvs. funktionel specialisering.

” Det bærende princip var, at ethvert billede kunne kombineres med enhver genrefamilie – og at skriveren på den måde kunne lege med både billedfortolkning og (frigørelse fra) genrekonventioner.

Oprindeligt var tanken med opgaven, at der skulle fremstilles eksempeltekster til elever, som læreren kunne bruge i en undervisning. Men en gruppe studerende valgte lidt overraskende at skrive en eksempeltekst *til læreren*. Deres tekst viste sig at være et bud på et lille didaktisk læremiddel til madkundskabsundervisningen med fokus på mikroalger som ingrediens (se billede 4).

Fremstilling af mikroalger – Reykjanesbær, Island. Simone Tramonte.

Smag på mikroalger

Anskaf en pose chlorella pulver, som kan købes på nettet.

- ▶ Inddel eleverne i mindre grupper og lad dem brainstorme i 10 min. om følgende:
 - ▶ Hvilke fødevarer kan man højne næringsindholdet af med mikroalger?
 - ▶ Vil det have indflydelse på smagen?
- ▶ Eleverne skal vælge en ret, en fødevarer eller et produkt, hvor det vil være muligt at erstatte eller tilsætte chlorella pulver for at højne næringsindholdet.
- ▶ Eleverne skal derefter fremstille deres "nye forbedrede produkt" og sammenligne med det originale produkt både smag og næringsindholdet.

Billede 4: Eksempeltekst, instruerende tekst.

Billedet, der viser en arbejder på et højteknologisk produktionsanlæg, hvor der fremstilles mikroalger til konsum, inviterer til at tænke videre i højteknologiske baner og har givetvis påvirket de studerendes sproglige valg. Deres eksempeltekst fremtræder i det, man kan kalde for et 'teknisk præget fagsprog': 'næringsindhold' og 'mikroalger' er eksempler på anvendte begreber. Man kan på den baggrund få den tanke, at billedets økokritiske og didaktiske potentiale blandt andet ligger i en opfordring til at tænke bæredygtighed, fødevarer og avanceret teknologi sammen. Det er vel, hvad man kan sige, at de studerendes multimodale tekst gør. Og der er ingen grund til at tro, at elever i skolen ikke ville gøre det samme.

Fire forsøg med økokritik opsummeret

Vores fire forsøg viser med forskellige nedslag i danskfagets områder, hvordan en bæredygtighedsundervisning med økokritisk sigte kan tage sig ud. Perspektivskifte, nærstudier af sproglige fænomener, poetiske eksperimenter og eksperimenter med skrivegenrer er ikke noget nyt, men eksemplerne viser, hvordan kernepraksisser i danskfaget kan bidrage til undersøgelser af bæredygtighedsfeltet. Eksperimenter med forskellige økokritiske undersøgelser i og med sprog og tekster kan udvide bæredygtighedsundervisningens naturfagsorienterede fokus med nye måder at tænke på og nye måder at ytre sig på, der kan afsøge de kompleksiteter, usikkerheder og affekter, som følger i kølvandet på klima- og biodiversitetskriser.

Referencer

- Boden, M. (2004). *The Creative Mind: Myths and Mechanisms*. Routledge.
- Elf, N. F., Svabo, C., & Skovgaard, T. (2022). Økoliteracy: Miljølæring med afsæt i det lokale. EMU. Økoliteracy: Miljølæring med afsæt i det lokale – Pædagogik og didaktik – GRUNDSKOLE | Emu.dk
- Frostholm, C. Y. (2018). *Træmuseet*. Rævens Sorte Bibliotek.
- Gladwin, D. (2017, 26. juli). *Ecocriticism*. Oxford Bibliographies. Lokaliseret d. 24. oktober 2024 på <https://www.oxfordbibliographies.com/display/document/obo-9780190221911/obo-9780190221911-0014.xml>
- Gregersen, M. R. (2022). "Så stop med at snakke om naturen, som om den findes adskilt fra alt andet." I M. Barlyng (red.), *Solen er ligeglad – er litteraturen?* Spring.
- Gustafsson, T. (2020). Kendetegn I: et nyt forhold mellem menneske og natur. I *Klimalitteratur*. Systeme.
- Iskov, T. (2020). Læreruddannelsens andenordensdidaktik. *Studier i læreruddannelse og -profession*, 5(1), 92-114. <https://doi.org/10.7146/lup.v5i1.116353>
- Jacobsen, S. R. H. (2018). *Havbrevene*. Lindhardt og Ringhof.
- Johansson, B., & Sandell Ring, A. (2014). *Lad sproget bære*. Akademisk Forlag.
- Krogsbøl, B., & Wichmann, K. (2018) *Den fnuggede himmel-pop-trompet*. Gyldendal.
- Lousley, C. (2020, 27. oktober). Ecocriticism. *Oxford Research Encyclopedia of Literature*. Lokaliseret d. 23. oktober 2024 på <https://oxfordre.com/literature/view/10.1093/acrefore/9780190201098.001.0001/acrefore-9780190201098-e-974>.
- Morton, T. (2009). *Ecology without nature*. Harvard University Press.
- Skinnebach, L. (2011). *Øvelser og rituelle tekster*. Antipyrene.
- Svelstad, P. E. (2025). Økokritikk i litteraturundervisninga – ein introduksjon. *Viden om Literacy*, 37, 7-15.
- Sørensen, B. H., & Levinsen, K. T. (2019). *Den hybride skole – læring og didaktisk design, når det digitale er allestedsnærværende*. Klim.
- Tramonte, S. (2023). *Net-Zero Emission*. World Press Photo. <https://www.worldpressphoto.org/search/index?query=simone>
- Uddannelses- og Forskningsministeriet (2023). *Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen. BEK nr. 374 af 29/03/2023*. <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2023/374>
- Weitze, C. (2021). *Rosarium*. Gutkind.
- Ørntoft, T. (2014). *Digte 2014*. Gyldendal.

Om forfatterne

Lars Arndal, Rikke Platz Cortsen, Caroline Qvarfot og Søren Riis er alle lektorer i dansk på læreruddannelsen på Københavns Professionshøjskole, hvor de blandt andet arbejder med udvikling af fagdidaktik i dansk til indskoling, mellemtrin og udskoling.

Faglige arrangementer

Har du lyst til at vide mere om, hvad der rører sig på læseområdet og få inspiration til din undervisning? Så afholder Nationalt Videncenter for Læsning løbende konferencer, workshops, webinarer og temadage. Læs om den enkelte aktivitet nedenfor, og tilmeld dig ved at klikke på datoen.

8. maj 2025, Aarhus

Læsekultur: Fra toddler til teen

Få ny viden om læsekultur, inspiration til litteraturredidaktik og strategier for læselyst på tværs af skole og dagtilbud. Forskere og praktikere med fingeren på pulsen deltager med oplæg. Mød Nina Christensen, Anna Karlskov Skyggebjerg, Irene Salling Kristensen, Kristiane Hauer, Marianne Eskebæk Larsen, Henriette Romme Lund og Gitte Storgaard Funch.

2. september 2025, København

Skriv med skrivestrategier

Elevs strategier for skrivning hører til de allermost effektive greb i undervisningen. Konkret kan det gøres ved tydeligt at rammesætte og stilladsere faser i skrivningen. På dette seminar deler vi erfaringer med strategibaseret skriveundervisning på tværs af fag. Du får viden om de metoder og principper for skriveundervisning, som udvikles netop nu i Nationalt Videncenter for Læsnings to projekter *Skrivesucces for elever i stovevanskeligheder* og *Lolland skriver*. Seminaret henvender sig til vejledere og lærere på mellemtrinnet og udskoling.

19. september 2025, Aarhus

Temadag om økokritik

På denne temadag får du inspiration til at arbejde med økokritik og litteraturpædagogik. Kom med, når vi dykker ned i et overflødhedshorn af børne- og ungdomsbøger, forskning og litteratursamtaler med økokritiske briller. Temadagen henvender sig til lærere, læsevejledere, læreruddannelsen, bibliotekarer og kulturformidlere og er den anden i en række af arrangementer i tilknytning til Nationalt Videncenter for Læsnings tidsskrift *Viden om Literacy*, der formidler nyeste forskning og inspirerende praksisser inden for læsning, skrivning og sproglig udvikling.

29. september 2025, København & 3. oktober, Aarhus

Ordblind i fremmedsprogsundervisningen

Temadagens fokus er bedre deltagelsesmuligheder for ordblinde elever, studerende og kursister i fremmedsprogsundervisning. Du vil få konkrete bud på, hvordan undervisning kan imødekomme personer med læse- og skriveudfordringer, så ordblindhed ikke bliver en barriere for at udvikle et funktionelt fremmedsprog i tale og skrift. Temadagen henvender sig til alle, der arbejder med børn, unge og voksne i skriftsprogsvanskeligheder, fx fremmedsproglærere, special- og ordblindelærere, vejledere og studerende.

Scan qr-koden og få et overblik over alle faglige arrangementer.